

НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

**СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПІДРОЗДІЛІВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

Частина 1

**Харків
2025**

НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПІДРОЗДІЛІВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Частина 1

Навчальний посібник

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:
Обмежень для розповсюдження немає.

Харків
2025

УДК 355.541.2

C49

А в т о р и:

О. С. Півненко, командувач НГУ (передмова, розд. 1, 4);

А. Д. Шерстюк, ст. викладач кафедри забезпечення державної безпеки НА НГУ (розд. 1, 4, перелік рекомендованої літератури);

В. Л. Федоренко, викладач кафедри забезпечення державної безпеки НА НГУ (розд. 2, додатки);

В. М. Палка, ст. викладач кафедри забезпечення державної безпеки НА НГУ (розд. 3, предметний покажчик);

В. М. Немеришин, викладач кафедри забезпечення державної безпеки НА НГУ (розд. 4, перелік скорочень)

*Рекомендовано до видання вченою радою Національної академії
Національної гвардії України (протокол № 11 від 30.10.2024 р.)*

Службово-бойова діяльність підрозділів спеціального призначення
C49 Національної гвардії України : навч. посіб. / О. С. Півненко та ін.
Харків : НА НГУ, 2025. Ч. 1. 232 с.

ISBN 978-966-8671-90-6

Матеріал навчального посібника відповідає програмі бойової та спеціальної підготовки особового складу загонів спеціального призначення НГУ та робочій програмі навчальної дисципліни «Службово-бойова діяльність підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України». Охоплює питання індивідуальної та колективної підготовки, тактики дій підрозділів (загонів) спеціального призначення НГУ під час участі у спеціальних операціях з пошуку та знешкодження незаконних збройних формувань (диверсійно-розвідувальних груп).

Призначений для курсантів третього року навчання за освітнім компонентом «Службово-бойова діяльність підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України».

Рис.: 110. Табл.: 8. Бібліогр.: 14 назв.

УДК 355.541.2

Р е ц е н з е н т и:

С. М. Суконько, заступник начальника науково-дослідного центру – начальник науково-дослідної лабораторії забезпечення СБД НГУ Національної академії НГУ, доктор філософії з державної безпеки, полковник;

Т. В. Шевченко, доцент кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

ISBN 978-966-8671-90-6

© Національна академія Національної гвардії України, 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	7
ПЕРЕДМОВА	9
Розділ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ОКРЕМИХ ЗАГОНІВ (ПІДРОЗДІЛІВ) СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЦИХ ПІДРОЗДІЛІВ	10
1.1 Структура дисципліни «Службово-бойова діяльність підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України». Загальні положення щодо застосування окремих загонів (підрозділів) спеціального призначення	10
1.1.1 Структура дисципліни «Службово-бойова діяльність підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України»	10
1.1.2 Призначення, завдання окремих загонів спеціального призначення Національної гвардії України. Правові основи застосування цих загонів ...	14
1.1.3 Озброєння, екіпірування та технічне забезпечення окремих загонів (підрозділів) спеціального призначення	17
1.1.4 Порядок застосування заходів примусу військовослужбовцями підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України під час виконання спеціальних та бойових завдань	22
1.1.5 Бойові можливості доданих підрозділів під час виконання спеціальних та бойових завдань окремими загонами спеціального призначення Національної гвардії України	29
1.2 Основи тактичної медицини	42
1.2.1 Допомога під вогнем (у секторі обстрілу). Рани, кровотечі. Зупинка кровотечі. Накладання джгута собі та іншому військовослужбовцю. Дії за алгоритмом MARCH. Принцип тампонування ран	42
1.2.2 Евакуація пораненого в укриття в бойових і небойових умовах. Способи та методи пересування з пораненим	49
1.3 Загальні основи з організації управління під час виконання бойових завдань та індивідуальна підготовка особового складу окремих загонів (підрозділів) спеціального призначення	55
1.3.1 Загальні основи та способи організації управління в окремому загоні (підрозділі) спеціального призначення під час виконання бойових завдань	55
1.3.2 Способи передавання сигналів, команд та інформації під час виконання спеціальних та бойових завдань. Сигнали управління та взаємодії, що передаються жестами	58
1.4 Індивідуальна техніка пересування та поведження зі зброєю в умовах ближнього бою	60
1.4.1 Індивідуальна техніка поведження з автоматом в умовах ближнього бою	60

1.4.2 Індивідуальна техніка поводження з пістолетом в умовах ближнього бою	72
1.4.3 Індивідуальна техніка пересування в умовах ближнього бою	77
1.4.4 Способи перезаряджання зброї в умовах вогневого контакту з противником	82
Питання для самоконтролю	84
Розділ 2 ПІДГОТОВКА В СКЛАДІ БОЙОВИХ ГРУП (ГРУП СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, ВІДДІЛЕНЬ)	86
2.1 Способи та прийоми пересування особового складу у складі бойової групи «двійки» в умовах ближнього бою	86
2.2 Способи та прийоми пересування особового складу у складі бойової групи «трійки» в умовах ближнього бою	90
2.3 Способи та прийоми пересування особового складу бойової групи у складі відділення в умовах ближнього бою. Особливості поводження зі зброєю під час ведення вогню з-за укриття	97
Питання для самоконтролю	102
Розділ 3 ПЛАНУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПЕРЕМІЩЕННЯ ОКРЕМИХ ЗАГОНІВ (ПІДРОЗДІЛІВ) СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ (ГРУП СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, ВІДДІЛЕНЬ) У РАЙОН ВИКОНАННЯ БОЙОВОГО ЗАВДАННЯ ПШИМ ПОРЯДКОМ ТА НА ТЕХНІЦІ	103
3.1 Основи планування та організації маршу	103
3.1.1 Загальні положення щодо планування та організації маршу командира загону (підрозділу) спеціального призначення	103
3.1.2 Порядок роботи командира загону (підрозділу) спеціального призначення щодо прийняття рішення на марш та оформлення відповідних документів	111
3.1.3 Порядок оформлення графічної частини замислу під час організації маршу	114
3.1.4 Порядок роботи з картами, схемами, аерофотознімками	117
3.2 Виведення групи (загону) спеціального призначення в район виконання спеціальних та бойових завдань наземним і повітряним шляхом	119
3.2.1 Підготовка особового складу, зброї, спорядження, засобів зв'язку та навігації до дій у районі виконання завдання. Вивчення району дій. Особливості роботи командира під час виведення групи (загону) спеціального призначення в район виконання спеціальних та бойових завдань	119
3.2.2 Побудова бойового порядку. Способи подолання відкритих ділянок, перехрестя доріг	122
3.2.3 Виведення групи (загону) в район виконання завдання повітряним шляхом	134
3.2.4 Організація управління та взаємодії в групі під час здійснення маршу	137

3.2.5 Загальні положення організації відпочинку особового складу під час здійснення маршу пішим порядком («днювання»)	139
3.3 Загальні положення щодо дій особового складу групи спеціального призначення під час раптового зіткнення з противником. Антизасадні дії	141
3.3.1 Призначення та сутність профілактичних заходів контрзасадних дій	141
3.3.2 Загальні положення щодо дій особового складу групи спеціального призначення під час раптового зіткнення з противником у процесі здійснення маршу пішим порядком. Антизасадні дії	145
3.3.3 Загальні положення щодо дій особового складу групи спеціального призначення під час раптового зіткнення з противником у процесі здійснення маршу на броньованій техніці. Антизасадні дії	154
Питання для самоконтролю	160
Розділ 4 УЧАСТЬ ОКРЕМОГО ЗАГОНУ (ПІДРОЗДІЛУ) СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В СПЕЦІАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ З ПОШУКУ ТА ЗНЕШКОДЖЕННЯ ОЗБРОЄНИХ ЗЛОЧИНЦІВ, ПРИПИНЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ ВОЄНІЗОВАНИХ АБО ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ (ГРУП), ЗЛОЧИННИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	161
4.1 Тактичні прийоми та способи дій терористично-диверсійних груп (формувань), незаконних озброєних угруповань та бандформувань	161
4.1.1 Цілі, завдання, організаційна структура, озброєння незаконних збройних формувань та диверсійно-розвідувальних груп	161
4.1.2 Тактика дій незаконних збройних формувань	163
4.1.3 Тактика дій диверсійно-розвідувальних груп	165
4.2 Організація та проведення спеціальної операції з пошуку та затримання або знешкодження озброєних злочинців (диверсійно-розвідувальної групи)	167
4.2.1 Порядок організації та залучення підрозділів спеціального призначення до спеціальної операції з пошуку та затримання або знешкодження озброєних злочинців (диверсійно-розвідувальної групи) ...	167
4.2.2 Робота командира загону (підрозділу) спеціального призначення щодо підготовки та участі у спеціальній операції з пошуку та затримання або знешкодження озброєних злочинців (диверсійно-розвідувальної групи)	170
4.3 Порядок блокування району проведення спеціальної операції. Організація несення служби начальником заслону. Дії особового складу в елементах бойового порядку заслону	179
4.3.1 Загальні положення з організації та проведення блокування району проведення спеціальної операції	179
4.3.2 Організація несення служби начальником заслону	181
4.3.3 Дії особового складу в елементах бойового порядку заслону	183
4.4 Підрозділ спеціального призначення в пошуковій групі	187
4.4.1 Загальні положення з організації та проведення пошуку озброєних злочинців (диверсійно-розвідувальної групи)	187

4.4.2 Особливості організації та проведення пошуку площинних об'єктів (таборів або баз незаконних збройних формувань)	191
4.4.3 Організація несення служби начальником пошукової групи	193
4.4.4 Дії особового складу під час здійснення пошуку. Ведення пошуку в особливих умовах	197
4.5 Група спеціального призначення в засідці	202
4.5.1 Види засідок, їхня мета. Вибір місця організації засідки	202
4.5.2 Організація засідки. Елементи бойового порядку та їхні завдання. Робота командира групи спеціального призначення під час підготовки до засідки	205
4.5.3 Тактика дій підрозділу під час виконання бойового завдання. Робота командира групи спеціального призначення під час організації засідки. Особливості організації управління командиром групи в засідці ...	207
4.6 Група спеціального призначення в нальоті	211
4.6.1 Загальні положення щодо організації нальоту та способи його проведення	211
4.6.2 Групи бойового порядку підрозділу під час проведення нальоту, їхні завдання	215
4.6.3 Тактика знищення бази незаконного збройного формування. Організація системи вогню. Порядок вогневого ураження противника	217
4.6.4 Порядок евакуації групи спеціального призначення з району виконання завдань (спеціальних заходів). Особливості роботи командира під час організації евакуації групи	220
Питання для самоконтролю	226
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	227
ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК	228
Додаток 1 Варіант ешелонування спорядження	229
Додаток 2 Міжнародний варіант передачі інформації жестами	230